

УДК 398.8:784.4)(477.54/.63)(045)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-1-28>

Катерина ЖУК,
orcid.org/0000-0001-10482-8246
аспірантка кафедри теорії та історії музики
Харківської державної академії культури
(Харків, Україна) *jhukate53@gmail.com*

ЖАНРОВА СИСТЕМА ПІСЕННОЇ ТРАДИЦІЇ ПЕРЕХІДНОЇ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ ЗОНИ МІЖ СЛОБОЖАНЩИНОЮ, СЕРЕДНЬОЮ НАДДНІПРЯНЩИНОЮ ТА ПІВНІЧНИМ НАДАЗОВ'ЯМ

Стаття присвячена жанровій системі пісенного фольклору етнокультурної перехідної етнокультурної зони, що знаходиться на покордонні Слобожанщини, Середньої Наддніпряниці та Північного Надазов'я. Цей ареал охоплює частини Донецької, Харківської та Дніпропетровської областей та є зоною впливу фольклорних традицій суміжних регіонів.

Дане дослідження є першим комплексним аналізом пісенної традиції зазначеного регіону, який раніше не був об'єктом комплексного наукового вивчення. В результаті взятих до аналізу фольклорних експедицій, які охопили 88 сіл досліджуваної території, розглянуто близько 900 зразків народних пісень. Усі ці пісенні зразки були упорядковані та систематизовані за жанровою ознакою для подальшого аналізу. На основі типологічного аналізу обрядового фольклору були створені мелогографічні карти. Зокрема, зафіксовано 286 зразків зимового календарно-обрядового циклу (примітивів та строфічних пісень), 226 весільних зразків, а також близько 400 позаобрядових (ліричних) пісень. Отримані дані демонструють жанрове розмаїття регіонального репертуару.

У процесі аналізу виявлено кількісне домінування позаобрядового (ліричного) репертуару. Серед зафіксованих зразків зустрілись варіанти давнього ліричного фольклору: козацькі, чумацькі, історичні, наймицькі, сирітські, та один зразок епічного роду. Проте, домінуючу кількість серед ліричних займають пісні на родинно-побутову тематику та новотвори. Жанри солдатських та рекрутських пісень, двомовні пісні – набули окремого значення у регіоні.

Окрім того, окреслено низку локальних особливостей пісенної традиції, зумовлених перехідним та пізнопоселянським характером цього фольклорного ареалу: календарно- та родинно-обрядовий фольклор демонструють відкритість форм до розширення, сюжетних контамінацій, та ладо-фактурних осередкових видозмін. Дані з мелогографічних карт про поширення мелотипів весільних та зимових мелотипів демонструють вплив на деякі райони Донецької області сусідніх традицій: середньонаддніпрянської та слобожанської.

Отримані результати заповнюють помітну прогалину в етномузикологічному вивченні Донеччини та суміжних територій. Таким чином, проведене дослідження значно розширює наукові уявлення про традиційну пісенність цього краю і створює міцну базу для подальших фольклористичних студій.

Ключові слова: музичне мистецтво, традиція, пісенний фольклор, жанр, жанрова система, позаобрядовий фольклор, народна пісенність.

Kateryna ZHUK,
orcid.org/0000-0001-10482-8246
PhD at the Department of Music Theory and History
Kharkiv State Academy of Culture
(Kharkiv, Ukraine) *jhukate53@gmail.com*

GENRE SYSTEM OF THE SONG TRADITION IN THE TRANSITIONAL ETHNOCULTURAL ZONE BETWEEN SLOBOZHANSKYNA, THE MIDDLE DNIEPER REGION, AND THE NORTHERN AZOV REGION

The article is devoted to the genre system of the song folklore of a transitional ethnocultural zone located at the border of Slobozhanshchyna, the Middle Dnieper (Naddniprianschyna) region, and the Northern Azov region. This area covers parts of Donetsk, Kharkiv, and Dnipropetrovsk regions of Ukraine and constitutes a zone influenced by the folk traditions of the adjacent regions.

This study represents the first comprehensive analysis of the song tradition in the specified region, which had not previously been the subject of detailed scholarly examination. As part of the research, folklore expeditions were conducted in 88 villages across the area, resulting in the documentation of approximately 900 folk song examples. All collected song samples were organized and systematized by genre for further analysis. Based on a typological analysis of ritual folklore, melogeographic maps (musical-geographical maps) were created to visualize the distribution of melody types. In particular, 286 examples of winter calendar-ritual songs (including both "primitive" forms and strophic songs), 226

wedding songs, and about 400 non-ritual (lyric) songs were documented. These figures highlight the genre diversity of the regional repertoire.

The analysis revealed a quantitative dominance of the non-ritual (lyric) repertoire in this region's folk songs. Among the documented examples were variants of archaic lyric folklore – including Cossack, Chumak, historical, hired laborers', and orphan songs – along with a single example of an epic song. Nevertheless, the majority of the lyric repertoire consists of songs on family and everyday life themes, as well as newly created folk songs (novotvory). Notably, the genres of soldiers' songs and recruits' songs, along with bilingual songs, have acquired particular significance in the region.

Furthermore, several local features of the song tradition were identified, stemming from the transitional and late-settlement character of this folklore area. The calendar and family-ritual folklore of the region demonstrate an openness of form to expansion, plot contamination (the blending of multiple storylines), and localized modal-textural variations. Data from the melogeographic maps charting the distribution of melody types in wedding and winter songs indicate that neighboring traditions from the Middle Dnieper and Slobozhan areas have influenced certain districts of Donetsk region.

These results fill a notable gap in the ethnomusicological study of Donetsk region and neighboring territories. Consequently, this research significantly expands scholarly understanding of the traditional song culture of this area and establishes a solid foundation for further folkloristic studies.

Key words: musical art; tradition, song folklore; genre, genre system, non-ritual folklore, folk song tradition.

Постановка проблеми. Фольклор перехідної зони між Слобожанщиною та Північним Приазов'ям (західні, північні райони Донеччини з прилеглими районами Харківщини та Дніпропетровщини) донедавна не мав цілісного наукового опису. Дана публікація є продовженням напрацювань автора, деякі розвідки про етнографічні дослідження Донеччини та весільний фольклор Донеччини вже викладено у попередніх публікаціях автора (Жук, 2024а; Жук, 2024b; Жук, 2024с).

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю заповнення цієї наукової ніші: глибоке дослідження пісенної культури зазначеного регіону здійснюється вперше, оскільки попередні розвідки мали точковий характер, були несистемними, та не мали на меті скласти повну жанрову характеристику локуса. За сучасних умов війни та окупації деяких районів цього регіону особливо важливо проаналізувати та систематизувати жанровий склад пісенного фольклору Донеччини, щоб спростувати давні стереотипи про його «нефольклорність» та зберегти знання про унікальну традиційну культуру регіону.

Чинники, що стали перешкодою для фронтальних досліджень цього регіону, на думку дослідниці фольклору Донеччини початку ХІХ ст. Олени Тюрикової, наступні:

– на кінець ХХ– початок ХХІ ст. припав ранній етап розвитку науки етномузикології, та як наслідок зосередження дослідницької роботи географічно біля наукових центрів;

– міфи про «нефольклорність Донбасу», що активно поширювались в радянські часи, та перші десятиліття української Незалежності;

– строкатий та пізній характер заселення регіону, та загальноукраїнські й внутрішньо-регіональні міграції, що ускладнювали наукові розвідки (Тюрикова, 2012).

Аналіз останніх досліджень. Перші етнографічні дослідження Донеччини почалися ще в кінці ХІХ ст. **Яків Новицький** в 1872–1878 рр. проводив експедиційні записи в селах Волноваського і Великоновосілківського р-нів, та пізніше, 1894 р. опублікував їх (Малис, 2024). У 1876 р. до збірки **Михайло Драгоманова** «Малоросійські народні перекази та оповідання» увійшли україномовні пісні з сіл Ольгінське та Нескучне Донецької обл. (Малис, 2024). В 1920–30 рр. досліджували традиційну культуру Донеччини, а зокрема, народів Приазов'я **Михайло Гайдай** та **Олександр Пяковський** (Гайдай, 2003).

У другій половині ХХ ст. експедиційними дослідженнями Донеччини займалися **Петро Тимофєєв та співробітники Інституту мистецтвознавства фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України**. Останні ж у 1986 р. відвідали с. Олександрівку Старобешівського р-ну, с. Дмитрівку Волноваського р-ну, с. Бойове Володарського р-ну та м. Тельманове (3, 8).

Під керівництвом **Степана Мишанича**, керівника наукової Лабораторії «Народознавство Східної України» при Донецькому державному університеті (1992–2010 рр.) було зібрано понад 20 тисяч фольклорних записів на території Донецької обл., суміжних до неї територій, а також Кубані (Гайдай, 2003; Малис, 2024).

Людмила Єфремова більше 40 років здійснювала експедиції всією Україною, та, зокрема, у 1980 р. вона відвідала і Харківщину й Донеччину, а у 2003 р. повторно дослідила Слов'янський район Донецької обл. У виданні «Народні пісні: Записи Людмили Єфремової» 2006 р. опубліковано **138 пісенних зразків**, записаних на Донеччині, із яких близько 104 зразків – зафіксовано в Слов'янському р-ні (Єфремова, 2006; Жук, 2024).

В 2003–2007 рр. фольклорні експедиції територією Донеччини провела група дослідників **ВАМДФ** під керівництвом **Іллі Фетисова**. Це були байдаркові експедиції по 40 днів річками: Вовча, Самара, Оріль, Сіверський Донець. Зокрема, в Донецькій обл. були обстежені: с. Лозове, с. Нове Краснолиманського р-ну; с. Сидорове, с. Троїцьке, с. Маяки, смт. Райгородок Слов'янського р-ну (Вікіпедія: вільна енциклопедія, 2025).

У 2006–2007 рр. Харківським обласним центром народної творчості на чолі з **Вірою Осадчою** було проведено фронтальні експедиції річками Орель та Сіверський Дінець, які охопили й територію колишніх земель, що належали до Катеринославщини, та мають історичний взаємозв'язок з територією сучасної Донеччини. Результатом стала збірка про обряди та звичаї сіл межиріччя Орелі та Сіверського Дінця, та окрім календарного– обрядового фольклору містить і тексти позаобрядових пісень (Осадча, 2007).

Фундаментальні праці про обрядові жанри пісенної традиції Донеччини стали збірки багаторічної дослідниці фольклору Донеччини, керівника лабораторії фольклору (до 2014 р.) Донецької державної академії музики ім. Сергія Прокоф'єва – **О. Тюрикової**. Багаторічний фольклорний спадок дослідниці узагальнений в наукових регіональних збірках «Музичний фольклор Донбасу: весільні пісні» (2005 р.), та «Музичний фольклор Донбасу: календарно-обрядові пісні Донецької та суміжних областей» (2009) (Тюрикова, 2005; Тюрикова, 2009, Жук 2024).

Випуск 5 дисків «Фольклорні скарби Донеччини» під керівництвом директора Донецького обласного учбово-методичного центру культури **Галини Ладигіної та Людмили Васіної** в 2006–2007 рр. став свідченням яскравої та самобутньої традиційної культури, що відтворювалась місцевими носіями традиції. Це записи з с. Андріївки, Іскри Великоновосілківського р-ну; с. Єгорівка Волноваського р-ну; с. Богоявленка Мар'їнського р-ну та с. Семенівка Краматорського р-ну. Паралельно з випуском диску гурт «Надія», з останнього села, випустив друковану збірку яскравих пісенних зразків місцевої традиції – «пісні Душі моєї» (Жук, 2024; ДОНМЦК. Навчальна діяльність: офіц. сторінка, 2025; Оксана Проселкова: офіц. сторінка, 2025).

Із сучасних дослідників можна відмітити краєзнавицю та керівника гурту «Загряялочка» Волноваського РЦКД **Ірину Крюченко**, яка з 2004 р. та до початку повномасштабного російського вторгнення в Україну з дочками Людмилою Савченко та Любов Кулик організувала

експедиційні виїзди селами Волноваського р-ну: Калинове, Малинівка, Дмитрівка, Вільне та Карлівка (ГОЛОС СТЕПУ (Людмила Савченко): офіц. сторінка, 2025; Севрюков, 2025).

Науковицею **Катериною Жук** в 2018 році було проведено експедиційний запис інформантів з с. Василівка Краматорського р-ну, там. Краматорськ, та с. Берестове та Добровілля Близнюківського р-ну Харківської обл. **Оксана Проселкова** – філолог, вчителька, яка в 2021–2022 рр. влаштувала експедиційні виїзди до сіл та селищ: Василівка, Семенівка, Красноторка, Ясногірка Краматорського р-ну, а також у с. Яковлівка Олександрівського р-ну (бойківське поселення) (Жук, 2024; Оксана Проселкова: офіц. сторінка, 2025).

Зазначені вище свідчення мають прямий зв'язок з тематикою цієї розвідки, бо від цілей та географії проведених експедицій можна прогнозувати висновки щодо статистичних даних жанрової системи регіону. Тож, серед наявних матеріалів, які були використані нами, виокремлюються серед інших експедиційні розвідки О. Тюрикової, що мали на меті фіксацію саме обрядового календарного фольклору. Більш ранні, та пізні розвідки Л. Єфремової, ВАМФ на чолі з І. Фетисовим, та польові записи І. Крюченко й автора цієї статті не мали жанрових обмежень при польовій фіксації, однак, не мали і фронтального характеру дослідження. Зокрема, локальний, у випадку з Л. Єфремовою – записи в селах біля санаторію м. Словянська; І. Фетисов – річки Орель, Вовча та Сіверський Дінець; І. Крюченко – Волноваський район, К. Жук – поодинокі фіксації по селам. Звідси і витікає жанрова строкатість і наявність близько 400 зразків весільного фольклору, що майже наближається до кількості зафіксованих зразків позаобрядових жанрів.

Метою статті є викласти жанрову класифікацію пісенного фольклору визначеного ареалу Донеччини (перехідної етнокультурної зони між Слобожанщиною та Північним Надазов'ям) та охарактеризувати жанрову структуру місцевої традиційної пісенної культури на основі узятих до аналізу експедиційних матеріалів.

Виклад основного матеріалу. Для повного жанрового аналізу пісенної традиції регіону нами було досліджено 88 сіл 18-ти р-нів Донецької обл., 3-х р-нів Дніпропетровської обл., та 6 р-нів Харківської обл., і як наслідок виведено наведену нижче статистику.¹

¹ Наслідуючи методику О. Тюрикової нами включено в ареал дослідження і прилягаючи до Донеччини території Харківської та Дніпровської обл. (Тюрикова 2005, Тюрикова 2009).

Серед жанрового розмаїття регіону картина наступна:

– **286 зразків зимового обрядового фольклору** (114 колядок, 5 зразків з обряду «Водіння кози», 19 посівальних, 40 меланок, 108 щедрівок); 11 пісенних зразків весняно-літнього обрядового фольклору (2 веснянки, 2 купальських, 3 петрівчаних, 4 жнивних);

Зимова обрядовість визначається багатством стилістики, та її локальними особливостями. Традиційно святкування Різдва (Свят вечір), за свідченнями інформантів припадало на 7 січня, 13 січня – старий Новий рік (Меланка), 14 січня – Василя та 19 січня – Водосвяття. 7-го січня, за звичаєм, ходили до хрещених з кутею, на Меланки ходили щедрувать, а 14-го вранці ходили хлопці «агилякали» (Осадча, 2007).

Поширеними на території стали **дитячі примітивні форми (колядки та щедрівки) 4-ри складні 3- та 4- дольники (близько 40 зразків)**, що виконувались на Свят вечір, Щедрий вечір, хлопцями на Василя та на Йордань. Це географічно рівномірно розподілені сюжети по всій території дослідження: «А вдома-дома пан Дурдула», «Коляд, коляд, колядниця», «Бігла теличка», «Колядин, колядин, я у батька один», «Авполі, вполі», «Сію-вію, повіваю», «Щедрівочка щедрувала», «Щедрик– ведрик», «А на річці, на Йордані». Ці зразки характеризуються амбітусом від дихорда до гексахорда з субзоною та без, переважно, мажорного нахилу. **5-складові 3-дольні зразки з обряду «Водіння кози»** зустрілись у двох різновидах: одно- та двоелементні мажорного нахилу з амбітусом від терції до квінти. **Ямбічна 6-складова структура** з інципітом «Меланки ходили, Василька водили» поширені в кількості 30 зразків з амбітусом від дихорду до гептахорду як мажорного так і мінорного нахилу.

Із **строфічних форм** зустрілися і так звані «лівобережні меланки», географічно розташовані рівномірно по всьому регіону. Найпоширенішими серед зимової обрядовості стали **строфічні щедрівки з ритмом диспндеа в строфі та ритмом великого хоріямба в рефрені**. Їх особливістю стала перевага розширених 4-сегментних рефренів над 2-сегментними: «Щедрий вечір, добрий вечір, добрим людям, на весь вечір / на здоров'я» / «Щедрий вечір, добрий вечір», «Щедрий вечір, добрий вечір»². Поширені сюжети: «**Ой, сів Христос, та й вечеряти**», «**А в Єрусалимі**», «**Прийшли щедрувати**». Також в незначній кількості зафіксовані і щедрівки з ритмом висхідного іоніка в зачині та диспндеа у рефрені. Широкого поширення набули і різдвяні

канти такі як: «Добрий вечір тобі», «Нова радість стала», «Ой, демное народження», «Ой, ходила Діва Марія», «У Віфлеємі нині новина». На території етнокультурної зони зафіксована велика кількість мікстових форм у зразках зимової обрядовості, як: розширення форми, поєднання різних форм між собою, та ладо-фактурне розмаїття, зокрема ускладнена ладова система та фактурні видозміни (консонансне кадансування в зразках обрядовості, використання реєстрового контрасту, що притаманне позаобрядовим жанрам). Нище наведено приклад щедрівки зі збірки О. Тюрікової, записаної тієї дослідницею в с. Єгорівка Волноваського р-ну Донецької обл.:

87д. Як сів Христос та й вечеряти

Як сів Хрис - тос та й ве - че - ря - ти.
 Ще - дрий ве - чи - р, до - брий ве - чи - р,
 до - брим ло - дя - м на свят ве - чір.

– **226 весільних** пісенних зразків, серед **родинно-обрядових**: 8 колискових та одиночні зразки голосіння, замовляння та ворожіння. В деяких селах Донеччини були зафіксовані **повні весільні обряди** (с. Єгорівка Волноваського р-ну, с. Іскра Великоновоселківського р-ну., с. Семенівка Краматорського р-ну., та с. Маринівка Шахтарського р-ну.). Весільна обрядовість представлена повно і широко по всій географії дослідження, проте, на сьогодні побутує в пасивній формі, зі слів інформантів, або ж реконструюється місцевими аматорськими колективами (Тюрікова, 2012; Жук, 2024b).

Типологія весільного обрядового фольклору наступна: в домінуючій кількості було зафіксовано **тирадні 6 дольні форми**, що зустрілись у модифікаціях (без зачину, з зачином, з зачином та додатком, з зачином та розширенням), що поширені в амбітусі тетракорду, пентакорду переважного мажорного нахилу, з опорними щаблями 1-2, 1-3, 1-4, 1-5. Наступними за поширенням стали **тирадні композиції з ритмосилабічною основою 5+3**, для прикладу з інципітом «Ой, і крикнув орел», які переважно мають квартово-квінтовий звукоряд з опорами 1-4.

Краматорського р-ну Донецької обл.) та сюжети про дітозгубницю «Коваль, коваль, коваленку» (с. Лозове Краснолиманського р-ну, с. Богоявленка Мар'їнського р-ну, с. Троїцьке Слов'янського р-ну Донецької обл.). Всі вони характеризуються підголосково-поліфонічної фактурою викладу, та, часто, ускладненою системою ладових взаємозв'язків. В с. Шандрівка Юріївського р-ну Дніпровської обл. зустрілася типова рекрутська пісня «В саду при долині зозуля кувала» з баладним драматичним фіналом, яка, імовірно була занесена з іншої пісні.

Серед *жартівливих* зустрівся поширений всією Україною сюжет про курку-чабатурку «Як служив же я у пана» (с. Малинівка Волноваського р-ну Донецької обл.), «Сірий кінь зелена бричка» (с. Добровілля Близнюківського р-ну Харківської обл.), «Ой, не ходи розкудрявчик», «У неділю п'ю, п'ю» (с. Єгорівка Волноваського р-ну Донецької обл.). Від переселенки з с. Кушниця Іршавського р-ну Закарпатської обл. було записано 5 *коломиюк*.

Отримали розповсюдження на території етнокультурної зони і *новотвори, пісні-романси й пісні літературного походження*: «Ой горе тій чайці» (с. Іскра Великоновосілківського р-ну Донецької обл.), «Повій, вітре, на Україну» (с. Піски-Радківські Ізюмського р-ну Харківської обл.), «В кінці греблі шумлять верби» (с. Шандрівка Юріївського р-ну Дніпровської обл.), «Над озером чаечка в'ється» (с. Семенівка Краматорського р-ну, с. Райгородок Слов'янського р-ну, Донецької обл.), «При долині куц каліни» (с. Берестове, с. Смирнівка Лозівського р-ну Харківської обл.), «Стоїть явір над водою» (с. Лозове Краснолиманського р-ну Донецької обл.).

Окреме місце серед позаобрядових жанрів займають *псалми*, зокремі ті, що виконують *під час поховання*. Цей жанр став сучасним аналогом поховальній обрядовості, і на території Донеччини та прилеглих територій увійшов в ужиток. Багатоголосна кантова фактура, місцеві самобутні розспіви та цікаві місцеві сюжети характеризують цей тип пісень. Типові інципіти: «Скорбящая мати», «Зійшов Господь з неба», «Ой, Боже, мій Боже з високого неба», «Прошол мой век, как день вчерашній», «Братья, сьостри мої» з сіл Сидорово, Троїцьке, Маяки, Райгородок Слов'янського р-ну та Лозове Краснолиманського р-ну Донецької обл.

Епічний рід фольклору представлений одиничним зразком в с. Добровілля Близнюківського р-ну Харківської обл. *історичною піснею* «В Цареграді та й на риночку».

Висновки. Проведене дослідження вперше дало цілісне уявлення про жанрову систему пісенного фольклору Донеччини та прилеглих території. Виявлено, що у жанровій картині дослідженого регіону кількісно переважає позаобрядовий фольклор – близько 400 варіантів. Разом з тим, зафіксований значний пласт родинно-обрядових мелодій, зокрема, весільних – 226 зразків, а також пісні зимового циклу – 286 зразків, і лише 11 пісень весняно-літнього фольклору. Така велика кількість обрядового фольклору обумовлюється цільовими фіксаціями саме певних жанрів.

Окреслено низку локальних особливостей пісенної традиції, зумовлених перехідним характером цього фольклорного ареалу: календарно–та родинно-обрядовий фольклор демонструють відкритість форм до розширення, сюжетних контамінацій, та ладо-фактурних осередкових видозмін. Дані з мелогографічних карт про поширення мелотипів весільних та зимових мелотипів демонструють вплив на деякі райони Донецької області сусідніх традицій: середньо-дніпрянської та слобожанської.

Позаобрядові пісні демонструють широкий жанровий набір: присутні як варіанти давнього позаобрядового фольклору (козацькі, чумацькі, історичні, наймицькі, сирітські) так і зразок епічного роду. Домінуючу кількість серед ліричних все ж займають пісні на родинно-побутову тематику та новотвори. Окреме місце посідає жанр солдатських та рекрутських пісень, та двомовні пісні, що набули окремого значення у регіоні.

Практичне значення отриманих результатів полягає у збереженні та впорядкуванні унікального пісенного матеріалу: створена жанрова класифікація може стати основою для підготовки регіональних фольклорних збірників, аудіоархівів та освітніх програм з традиційної культури Донеччини.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з поглибленим аналізом кожної жанрової групи, зокрема вивченням сюжетно-тематичних мотивів ліричних пісень, створенні мелогографічних мап поширених мелотипів обрядових наспівів південного сходу України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гайдай М. Народознавча спадщина Михайла Гайдая. *Народна творчість та етнологія*. 2003. № 4. С. 3–12.
2. Голос степу (Людмила Савченко): веб-сайт. URL: https://www.youtube.com/@HOLOS_STEPU (дата звернення: 14.07.2025).

3. ДОНМЦК. Навчальна діяльність: веб-сайт. URL: https://www.youtube.com/channel/UCa1G4Si_7Js1AGNvAZlfXdA (дата звернення: 11.07.2025).
4. Жук К. Вивчення музичного фольклору Донеччини останньої чверті ХХ – початку ХХІ ст. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. 2024. № 26. Вип. (1). Дніпро: Грані, — С. 88–110. DOI: <https://doi.org/10.33287/222408>
5. Жук К. Районування типів музичних форм весільних пісень у межиріччі Орелі, Вовчої та Сіверського Дінця. *Проблеми етномузикології*. 2024. Вип. 19. С. 64–80. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4212.2024.19.319758>
6. Жук К. Структура календарно-обрядової пісенності міжрегіональної перехідної зони. *Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття: матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. молодих учених* (м. Харків, 18–19 квітня 2024 р.): у 2 ч. Харків, 2024. Ч. 1. С. 250–251.
7. Малис К. Пісенний фонд Донеччини в архіві Степана Мишанича. *Сьома конференція молодих дослідників народної музики* (м. Львів, 7 грудня 2024 р.): матеріали конф. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2024. С. 81–87.
8. Музичний фольклор Донбасу: календарно-обрядові пісні Донецької та суміжних областей / упоряд. О. В. Тюрікова. Донецьк, 2009. 341 с.
9. Музичний фольклор Донбасу (Ноти) : весільні пісні / упоряд. О. В. Тюрікова. Донецьк, 2005. – 437 с.
10. Народні пісні : записи Людмили Єфремової. Київ: Наук. Думка, 2006. 575 с.
11. Обряди та звичаї фольклорних осередків межиріччя Орелі та Сіверського Дінця / упоряд. В. М. Осадча. Харків: ХОЦНТ, 2007. 164 с.
12. Оксана Проселкова: веб-сайт. URL: <https://www.youtube.com/@user-rf6ly4oj9l> (дата звернення: 13.07.2025).
13. Севрюков Р. «За 20 років не зустріла тут жодної автентичної російської пісні» – дослідниця фольклору Донеччини Ірина Крюченко: веб-сайт. URL: <https://www.radiosvoboda.org/amp/donetsk-ukraina-folklor/32343448.html> (дата звернення: 09.07.2025).
14. Тимофеев П. Т. Пісенний фольклор робітничого середовища Донбасу (на матеріалі записів 20-х рр. ХХ ст.). Донецьк, 1997. 182 с.
15. Тюрікова О. Фольклор Донбасу: проблемні вектори сучасного дослідження. *Матеріали до української етнології / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, Асоц. Етнологів*. Київ, 2012. Вип. 11. С. 263–271.
16. Фетисов Ілля Борисович. Вікіпедія : вільна енциклопедія: веб-сайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Фетисов_Ілля_Борисович (дата звернення: 08.07.2025).
17. Частотний каталог українського пісенного фольклору: у 3 ч. / гол. ред. Л. Єфремова. Київ : Наукова думка, 2009. Ч. 1. 720 с.

REFERENCES

1. Haidai M. (2003). Narodoznavcha spadshchyna Mykhaila Haidaia [The ethnographic heritage of Mykhailo Haidai] *Narodna tvorchist ta etnolohiia. Narodna tvorchist ta etnolohiia*, 4, 3–12. [in Ukrainian].
2. Holos stepu (Liudmyla Savchenko). Ofits. storinka [Voice of the Steppe (Liudmyla Savchenko): official page] URL: https://www.youtube.com/@HOLOS_STEPU (accessed: 14.07.2025). [in Ukrainian].
3. DONMTsK. Navchalna diialnist [Educational activity: official page] (Electronic resource) YouTube. URL: https://www.youtube.com/channel/UCa1G4Si_7Js1AGNvAZlfXdA (accessed: 11.07.2025). [in Ukrainian].
4. Zhuk K. (2024). Vyvchennia muzychnoho folkloru Donechchyny ostannoii chverti XX – pochatku XXI st. [Study of the musical folklore of Donetsk region in the last quarter of the 20th – early 21st century] *Muzykoznavcha dumka Dnipropetrovshchyny: zb. nauk. statei, Hrani, Vyp. 26 (1), Dnipro*, 88–110. [in Ukrainian].
5. Zhuk K. (2024). Raionuvannia typiv muzychnykh form vesilnykh pisen u mezhyrichchi Oreli, Vovchoi ta Siverskoho Dintsia [Regional distribution of types of musical forms of wedding songs in the interfluvium of the Orel, Vovcha, and Siverskyi Donets rivers] *Problemy etnomuzykologii*, 19, 64–80. [in Ukrainian].
6. Zhuk K. (2024). Struktura kalendarno-obriadovoi pisenosti mizhrehionalnoi perekhidnoi zony [Structure of the calendar-ritual song heritage of an interregional transitional zone] *Kultura ta informatsiine suspilstvo XXI stolittia: materialy mizhnar. nauk.-teoret. konf. molodykh uchenykh* (m. Kharkiv, 18–19 kvitnia 2024 r.): u 2 ch., Ch. 1, Kharkiv, 2024, 250–251. [in Ukrainian].
7. Malys K. (2024) Pisennyi fond Donechchyny v arkhivi Stepana Myshanycha [Song collection of Donetschyna in the archive of Stepan Myshanych] *Soma konferentsiia molodykh doslidnykiv narodnoi muzyky* (m. Lviv, 7 hrudnia 2024 r.): materialy konf. pp., LNMA im. M. V. Lysenka, Lviv, 81–87. [in Ukrainian].
8. Muzychnyi folklor Donbasu: kalendarno-obriadovi pisni Donetskoï ta sumizhnykh oblastei (2009) [Musical folklore of Donbas: calendar-ritual songs of Donetsk and adjacent regions] uporiad. O. V. Tiurykova, Donetsk, 341 p. [in Ukrainian].
9. Muzychnyi folklor Donbasu (Noty): Vesilni pisni (2005) [Musical folklore of Donbas (Sheet music): Wedding songs] uporiad. O. V. Tiurykova. 2005, 437 p. [in Ukrainian].
10. Narodni pisni: zapysy Liudmyly Yefremovoi [Folk songs: recordings by Liudmyla Yefremova] *Nauk. dumka, Kyiv*, 575 p. [in Ukrainian].
11. Obriady ta zvychai folklornykh oseredkiv mezhyrichchia Oreli ta Siverskoho Dintsia (2007) [Rituals and customs of folklore centers of the interfluvium of the Orel and Siverskyi Donets rivers] uporiad. V. M. Osadcha, Kharkiv, Kharkiv Regional Center of Folk Art, 164 p. [in Ukrainian].
12. Oksana Proselkova [Oksana Proselkova] YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@user-rf6ly4oj9l> (accessed: 13.07.2025). [in Ukrainian].
13. Sievriukov R. (2023). «За 20 років не зустріла тут жодної автентичної російської пісні» – дослідниця фольклору Donechchyny Iryna Kriuchenko» [“In 20 years I haven’t encountered a single authentic Russian song here,” – folklorist

of Donetsk region Iryna Kriuchenko] Radio Svoboda: Radio Svoboda: website. URL: <https://www.radiosvoboda.org/amp/donetsk-ukraina-folklor/32343448.html> (accessed: 09.07.2025). [in Ukrainian].

14. Тумофєєєв Р. Т. (1997). Pisennyi folklor robitnychoho seredovyshcha Donbasu (na materialy zapysiv 20-kh rr. XX st.) [Song folklore of the working environment of Donbas (based on recordings from the 1920s of the 20th century)] Donetsk, 182 p. [in Ukrainian].

15. Турукова О. (2012). Folklor Donbasu: problemni vektory suchasnoho doslidzhennia [Folklore of Donbas: problem vectors of modern research] Materialy do ukrainskoi etnologii, NAN Ukrainy, IMFE im. М. Т. Ryl'skoho, Asots. etnologiv, 11, Kyiv, 263–271. [in Ukrainian].

16. Fetysov Illia Borysovych [Fetysov Illia Borysovych] Wikipedia: vilna entsyklopediia. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Фетисов_Ілля_Борисович (accessed: 08.07.2025). [in Ukrainian].

17. Yefremova L. (2009). Chastotnyi kataloh ukrainskoho pisennoho folkloru : v 3 ch. Ch. 1.[Frequency Catalogue of Ukrainian Song Folklore: in 3 parts. Part 1: Description] Naukova dumka, Kyiv, 720 . [in Ukrainian].

Дата першого надходження рукопису до видання: 21.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 19.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025